

Der Satz Veta

Mgr. Jana Hanusová
zdroj obrázkov: internet

Die Wortstellung Slovosled

SLOVOSLED = PORADIE SLOV VO VETE

zmena slovosledu = zmena významu vety

Slovosled v nemeckej vete má prísnejšie pravidlá
ako slovosled v slovenčine.

Der Aussagesatz

Oznamovacia veta

- (ak veta obsahuje) sloveso (=PRÍSUDOK), stojí v časovanej podobe na druhom mieste vo vete:

1. miesto

Peter
Peter

2. miesto

schreibt.
schreibt

3.,4.,5. ...miesto

einen Text.

Ich
Ich

lese.
lese

ein schönes Buch.

Heute
Heute

lernen
lernen

wir.
wir Deutsch.

PODMET

Das Subjekt

- veta so slovesným prísudkom musí obsahovať aj PODMET, t.j. základný vetný člen, ktorý je nositeľom, pôvodcom, „páchatelom“ deja
- pýtame sa naň: **Kto/Čo** (*vykonáva činnosť/to robí*)?
- Často stojí na prvom mieste vo vete, pred časovaným slovesom

- na rozdiel od slovenčiny \Leftrightarrow v nemčine musí byť
PODMET vyjadrený (viditeľný):

Píšem. (*Ja.*)

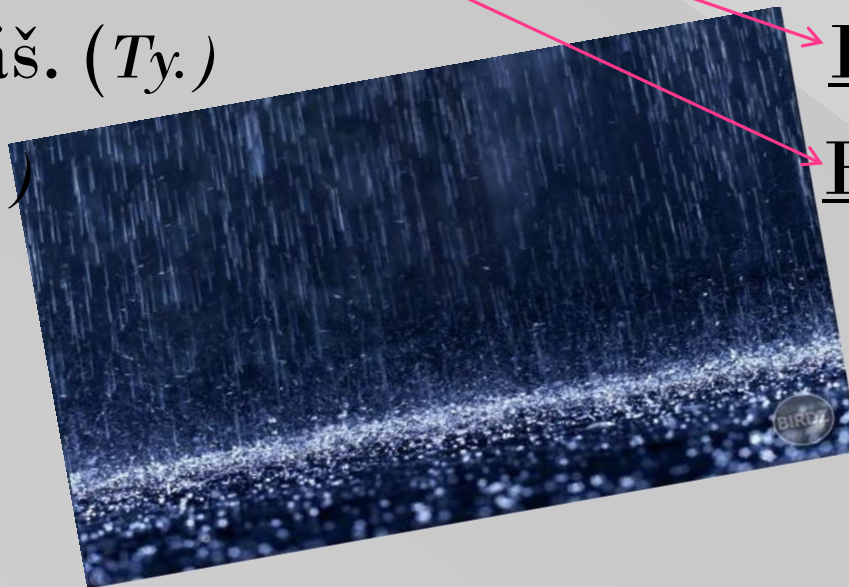
Ich schreibe.

Odpovedáš. (*Ty.*)

Du antwortest.

Prší. (*Ono.*)

Es regnet.

Čo stojí na prvom mieste pred časovaným slovesom (prísudkom)?

- na prvom mieste stojí JEDEN (iný) vetný člen;

JEDEN VETNÝ ČLEN ≠ JEDNO SLOVO

Pomôcka:

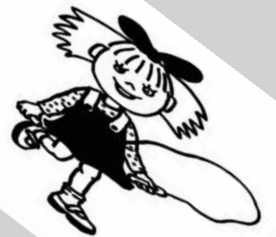
- slovo/slová stojace pred slovesom odpovedajú na jednoduché otázky: Wer?Kto? / Was?Čo? / Wo?Kde? / Wann?Kedy?/...

Prvé miesto v oznamovacej vete môže byť:

a) jedno slovo

(napr. osobné zámeno: ich, er, wir; vlastné meno: Jörg, Ute, Berlin; príslovka: heute; a pod.)

1. miesto	2. miesto	3.,4.,5. ...miesto
Er	<u>kommt</u>	aus Ungarn.
Ute	<u>ist</u>	ein Mädchen.
Berlin	<u>liegt</u>	in Deutschland.
Heute	<u>ist</u>	Montag.

Prvé miesto v oznamovacej vete môže byť:

b) podstatné meno s členom alebo zámenom

(das Buch, der Lehrer, ein Junge,
s privlastňovacím zámenom: meine Schwester,
dein Freund...)

1. miesto

2. miesto

3.,4.,5. ...miesto

Das Buch

ist

ganz neu.

Der Lehrer

heißt

(Herr) Schmidt.

Meine Schwester ist

nicht frech.

Prvé miesto v oznamovacej vete môže byť:

c) slovo iného slovného druhu, slovné spojenie

d) veta (budete sa učiť neskôr)

1. miesto

Hier

Morgen

Das

2. miesto

steht

haben

ist

3.,4.,5. ...miesto

ein altes Auto.

wir frei.

aber nicht richtig.

Opytovacia veta I

Der Fragesatz I

a) zisťovacia otázka:

začína časovaným slovesom, nasleduje podmet a potom ďalšie vetné členy:

Bist du fertig? Si hotový? (ty)

Kommt er heute? Príde dnes? (on)

Schreibt ihr schnell? Píšete rýchlo? (vy-tykanie viacerým)

(Pozor: aj tu musí byť podmet vyjadrený)

Opytovacia veta II

Der Fragesatz II

b) doplňovacia otázka:

začína opytovacím zámenom (wer, wie, was, wo, woher, wann, warum,...), nasleduje časované sloveso, podmet a potom ďalšie vetné členy:

Wer steht hier? Kto tu stojí?

Was machst du jetzt? Čo teraz robíš?

Wie ist dein Mathelehrer? Aký je tvoj matematikár?

Wo wohnt deine Familie? Kde býva tvoja rodina?

DEUTSCH-MACHT

Tschüs!